

U S N E S E N Í

Krajský soud v Hradci Králové - pobočka v Pardubicích, rozhodl ve veřejném zasedání konaném dne 7. ledna 2015 o odvolání **obžalovaného XXX**, nar. XXX, trvale bytem XXX, pro doručování XXX, proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 22. 9. 2014, č.j. 20T 73/2013-229, **takto:**

*Z podnětu odvolání obžalovaného se napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. řádu **zrušuje v celém rozsahu** a podle § 259 odst. 1 tr. řádu se věc **vrací okresnímu soudu.***

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozsudkem byl obžalovaný uznán vinným spácháním zločinu znásilnění podle § 185 odst. 1 alinea první, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku, za což mu byl uložen trest odnětí svobody v trvání tří let nepodmíněně, pro jehož výkon byl zařazen do věznice s ostrahou.

Dle skutkových zjištění okresního soudu se uvedeného zločinu měl dopustit tím, že v době od 01:00 hod. do 02:00 hod. dne 17. 6. 2013 XXX, přiměl poškozenou XXX, nar. XXX, aby nastoupila do jeho vozidla za účelem vyřešení jejího dluhu vůči obviněnému, poté poškozenou svým vozidlem odvezl ke komplexu garáží pod nadjezdem v ulici XXX, kde zaparkoval v neobydlené oblasti, poškozené vulgárně řekl, že chce slyšet normální řešení, že buďto mu poskytne sex včetně sexu orálního, nebo ji vytáhne z auta a zmlátí ji a když poškozená neodpověděla, vystoupil z vozidla, obešel jej, otevřel dveře u místa spolujezdce, na němž seděla poškozená, poškozenou chytil zepředu pod krkem s tím, že ji vytáhne ven, poškozená cukla hlavou a krkem dozadu a prosila obviněného, aby toho nechal, načež obviněný zavřel dveře, obešel vozidlo, sedl si zpět na místo řidiče, rozepnul si kalhoty a poškozená ho pod nátlakem po dobu přibližně 5 minut orálně uspokojovala; po otázce, zda „jí to stálo za to“, na niž poškozená odpověděla pouze zakroucením hlavy, obviněný poškozenou opět vulgárně vyzval k souloži a následně poškozené, jež se ze strachu nebránila, pomohl stáhnout kalhoty; poté se obviněný s poškozenou přesunuli na zadní sedadla vozidla, kde obviněný zezadu na poškozené proti její vůli vykonal soulož a po třech až čtyřech minutách do pochvy poškozené rovněž ejakuloval.

Proti tomuto rozsudku podal včas odvolání obžalovaný, a to do výroku o vině i do výroku o trestu. Podle jeho názoru rozhodl okresní soud na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a nesprávně hodnocených důkazech. Okresní soud rozhodl o vině pouze na základě výpovědi poškozené, jejíž výpovědi uvěřil, když je dle jeho názoru podporována znaleckým posudkem a výpovědí svědka XXX. Co se týká svědků, kteří vypovídali v jeho prospěch, těmi se první soud prakticky vůbec nezabýval. S povrchním a jednostranným zdůvodněním okresního soudu se nemůže ztotožnit. Okresní soud např. u svědka XXX neuvedl, v čem spatřuje jeho nevěrohodnost. Proti sobě totiž stojí dvě verze, jedna obžalovaného a jedna poškozené a dochází tak ke stavu tvrzení proti tvrzení. Okresní soud zcela pominul rozpory ve výpovědích poškozené a svědka XXX, kdy tento svědek viděl na cca 100 metrů, když byla tma, že vozidlo nemá zadní sedačky, zatímco poškozená mluvila o tom, že jí měl obžalovaný znásilnit na zadních sedačkách a okresní soud tak daný rozpor nikterak nevysvětlil, jak je možné, že měl poškozenou znásilnit na zadních sedačkách, když podle svědka XXX ve vozidle žádné nejsou. Jde o jednostranné hodnocení provedených důkazů. Okresní soud pak pominul i výpověď svědka XXX, kterou označil za málo vypovídající, avšak s ohledem na to, co uváděl, přičemž jeho výpověď cituje, je zřejmé, že když se poškozená vrátila z auta, tak se smála, byla oblečená a žádné oblečení poničené neměla, nebyla rozrušená, ale byla úplně v klidu. Svědek pak hovořil o tom, že se poškozená domlouvala se svědkem XXX. Proto nelze akceptovat názor okresního soudu, že daná výpověď je nepoužitelná, pokud hovoří o rozpoložení poškozené krátce poté, co mělo ke znásilnění dojít. Stejně to je i u svědkyně XXX, která stav poškozená popisuje ve shodě se svědkem XXX a i ona se vyjádřila v tom směru, že znásilnění bylo nahrané po dohodě poškozené se svědkem XXX. Ani ona si na poškozené nevšimla roztrhaného oblečení, i ona potvrdila veselost poškozené a slyšela jí, jak říká, že je to vyřízené, že na tom ještě vydělá peníze. Nicméně opět je tato svědkyně pro okresní soud málo vypovídající a soud se jejími tvrzeními vůbec nezabýval. Stejně se okresní soud nezabýval výpovědí svědka XXX, který potvrdil, že poškozená často nabízí sex jako protislužbu, což je v rozporu s tím, co uváděla znalkyně, že poškozená neprostitovala, což však vyplývá pouze z tvrzení poškozené. Ani znalecký posudek nelze považovat za relevantní důkaz, kdy sama znalkyně uvedla, že poškozená XXX. Závěrem znovu zopakoval, že se žádného znásilnění nedopustil a navrhl, aby byl napadený rozsudek zrušen a on obžaloby zproštěn.

Krajský soud z podnětu podaného odvolání ve smyslu ustanovení § 254 odst. 1 tr. řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, jež jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že odvolání obžalovaného je důvodné.

Okresní soud sice provedl řadu důkazů z hlediska zjištění skutkového stavu věci, otázkou však je, zda tyto důkazy byly provedeny a vyhodnoceny v takovém rozsahu, aby okresní soud mohl dostát své povinnosti uvedené v ustanoveních § 2 odst. 5, 6 tr. řádu, dle kterých orgány činné v trestním řízení postupují tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a přitom hodnotí

důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě a v jejich souhrnu.

Z odůvodnění napadeného rozsudku totiž vyplývá, že okresní soud provedené důkazy sice konstatoval, ale některé vůbec podrobně nehodnotil, zejména ty, které podporovaly verzi obžalovaného, označil za málo vypovídající a vůbec už pak neprovedl jejich hodnocení nejen jednotlivě, ale ani ve vzájemných souvislostech s dalšími provedenými důkazy a některé důkazy nehodnotil vůbec. Okresní soud nemůže na tuto svoji povinnost rezignovat konstatováním, že obžalovaný je z jednání usvědčován výpovědí poškozené, která je podporována výpovědí svědka XXX a znaleckým posudkem, přičemž vůbec nehodnotí rozpory, které plynou z výpovědí poškozené a svědka XXX. Okresní soud je naopak povinen hodnotit provedené důkazy jednotlivě, vypořádat se s případnými rozdíly ve výpovědích jednotlivých svědků i s rozpory plynoucími z jednotlivě získaných výpovědí. Povinností soudu je, aby přesvědčivě vyložil, jaké skutečnosti vzal za prokázané a proč a naopak jaké důkazy nepovažoval za věrohodné a z jakých důvodů (srovnej též ustanovení § 125 odst. 1 tr. řádu týkající se povinných náležitostí odůvodnění rozsudku). Okresní soud bohužel této povinnosti nedostál a z tohoto pohledu je napadený rozsudek naprosto nepřezkoumatelný. Přitom podstata nedostatečnosti daného hodnocení plyne již i z naprosto málo vypovídajících výpovědí nejen poškozené, ale i dalších svědků u hlavního líčení, kterých se soud na klíčové otázky vůbec nedotázal a pokud byly zjištěny z výpovědí rozpory, pak ani na tyto rozpory se soud nedotázal, aby byl pak schopen se s takovými rozpory vypořádat. Proto jen stěží může okresní soud na základě takto povrchně provedených výsledků provést důkladný rozbor a hodnocení důkazů.

Pokud jde o námitky obžalovaného, které uplatnil v rámci podaného odvolání, lze řadě jeho námitek přisvědčit v tom směru, že se okresní soud s nimi dostačujícím způsobem nevypořádal, nebo je vůbec nehodnotil v kontextu s dalšími provedenými důkazy a skutková zjištění okresního soudu tak zůstala v důsledku tohoto vadného postupu zatím nepodložená a dostatečně nevysvětlená.

Okresní soud postavil své závěry především na výpovědích poškozené XXX a svědka XXX, přičemž v této souvislosti je třeba poukázat na oprávněnost námitek obžalovaného uplatněných v podaném odvolání ve vztahu k určitým rozporům plynoucím z těchto výpovědí, s nimiž se bude muset okresní soud vypořádat. Krajský soud nemohl z odůvodnění rozsudku dovodit, jakými úvahami se okresní soud řídil, z čeho dovozoval absolutní věrohodnost těchto dvou svědků a jak se vypořádal s dalšími výpověďmi, které tyto dvě výpovědi rozporovaly. Krajský soud pak nemůže nahrazovat činnost okresního soudu a hodnotit za něj provedené důkazy, když tak nemůže činit ani proto, že sám důkazy neprováděl.

Předně je třeba poukázat na základní rozpor mezi výpovědí poškozené a svědka XXX spočívající v tom, zda vozidlo obžalovaného, do kterého měla poškozená nastupovat, mělo zadní sedadla, či nikoliv. Bohužel nebylo provedeno ohledání předmětného vozidla po údajném spáchání skutku a ani nebylo

prověřováno, kde obžalovaný vozidlo po jeho příjezdu do sqotu zaparkoval a zda z tohoto místa vůbec bylo nejen k vozidlu, ale zejména do vozidla vidět, či nikoliv, když mělo mít vozidlo údajně i zatmavená skla. Na tyto skutečnosti týkající se zastavení vozidla se okresní soud v podstatě žádného ze svědků nedotázal a neproověřil, zda bylo v možnostech svědka XXX na vozidlo a dále do vozidla vůbec vidět. Další rozpor je ohledně oblečení poškozené, která sama nehovoří o tom, že by měla mít oblečení roztržené, naproti tomu svědek XXX hovoří o potrhaném oblečení (triko, podprsenka) s tím, že měla poškozená vypadat „jako když jí přejel buldozer“, avšak ani z výpovědi poškozené neplyne, že by mělo při samotném aktu dojít k nějakému roztržení oblečení či použití nějakého násilí v tomto směru. Koneckonců ani fotodokumentace zachycující oblečení poškozené žádné takové známky roztrhání neobsahuje. Další rozpory jsou pak ohledně rozpoložení poškozené po návratu do místa, kde přebývala, když svědek XXX hovoří o tom, že byla psychicky úplně na zhroucení, naproti tomu svědci XXX a XXX hovoří o tom, že byla vysmátá, v pohodě a že začala hrát scény, až když přijela policie. Podle svědkyně XXX by jinak vypadala holka, která byla znásilněná. Podle této svědkyně přišla poškozená veselá s tím, že je to vyřízené, že si na obžalovaném vydělá ještě nějaké peníze. Ani tato svědkyně nehovoří o potrhaném oblečení. Ve stejném duchu pak vypovídá i svědek XXX, nicméně okresní soud tyto výpovědi nehodnotí, pouze je považuje za málo vypovídající, aniž by však blíže vysvětlil, z jakého důvodu. Vůbec už pak okresní soud nevysvětlil, proč nevěří výpovědi svědka XXX, který tvrdil, že byl ve vozidle s obžalovaným a poškozenou, kde jim měla poškozená nabízet sex, což opět okresní soud odbyl pouze tím, že jeho výpověď vyvrací tvrzení poškozené, avšak v kontextu s dalšími výpověďmi i popisem události by měl okresní soud podrobněji zdůvodnit, proč tomuto svědkovi nevěří.

V této souvislosti je třeba uvést, že den před konáním veřejného zasedání byl na krajský soud doručen přípis poškozené nazvaný jako „čestné prohlášení“, z něhož vyplývá, že poškozená XXX odvolává svoji výpověď, kterou učinila u okresního soudu a již obvinila ze znásilnění pana XXX. Svoji výpověď bere zpět s tím, že se toto obvinění nezakládá na pravdě, učinila tak ze strachu před panem XXX a v té době si ještě nebyla plně vědoma následků svého jednání. Jde o zásadní změnu výpovědi poškozené, proto je třeba, aby okresní soud poškozenou znovu předvolal a k předloženému čestnému prohlášení jí vyslechl, zejména z jakých důvodů tak učinila, zda tak učinila dobrovolně či zda jí k tomu někdo navedl, eventuálně nutil, popř. aby blíže vysvětlila obsah čestného prohlášení v kontextu s tím, co vypovídala u hlavního líčení a zejména v přípravném řízení.

Pokud pak okresní soud poukazoval na závěry znaleckého posudku z oboru psychologie, pak z tohoto posudku vyplývá, že znalkyně hodnotí výpověď poškozené jako věrohodnou, nicméně otázku věrohodnosti může posuzovat toliko soud, a to na podkladě důkazů, které provedl a vyhodnotil a znalecký posudek je pouze jedním z důkazů, které je třeba hodnotit jako každý jiný důkaz a je třeba se vypořádat i s případnými rozpory, které by jeho závěry mohly činit jinými. Nelze pominout, že poškozená je XXX Právě s ohledem na podrobný rozbor osobnostních struktur poškozené v kontextu pak s dalšími provedenými důkazy by měl okresní soud

přístupovat i k hodnocení znaleckého posudku a posouzení věrohodnosti poškozené v kontextu s tím, co bylo uvedeno výše, zejména čestným prohlášením, jímž sama poškozená označuje svou předchozí výpověď za lživou.

Vzhledem k tomu, že okresní soud se nevypořádal s celou škálou vznesených námitek a zjištěných skutečností, neprovedl podrobnější rozbor jednotlivých důkazů a nevypořádal se s rozpory, které mezi nimi reálně existovaly, navíc bude třeba s ohledem na čestné prohlášení poškozené tuto znovu vyslechnout, tudíž důkazní řízení zatím nebylo provedeno v takovém rozsahu, aby odráželo objektivní stav věci. Protože okresní soud nevyhodnotil řádným způsobem provedené důkazy, které jsou důležité z hlediska posouzení trestní odpovědnosti obžalovaného a protože krajský soud nemůže nahrazovat činnost okresního soudu v rámci komplexního hodnocení důkazů, které okresní soud nehodnotil, je třeba, aby okresní soud toto své pochybení napravil, důkazní řízení ve shora naznačeném směru doplnil a provedené důkazy znovu zhodnotil jak jednotlivě, tak ve vzájemných souvislostech v souladu s ustanovením § 2 odst. 5, 6 tr.řádu, a to jak důkazů svědčících v neprospěch obžalovaného, tak i důkazů svědčících ve prospěch obžalovaného a teprve poté ve věci rozhodl.

Z uvedených důvodů byl proto napadený rozsudek podle § 258 odst. 1 písm. b), c) tr. řádu v celém rozsahu zrušen a okresnímu soudu byla věc podle § 259 odst. 1 tr. řádu vrácena k novému projednání a rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

V Pardubicích dne 7. ledna 2015

**JUDr. Šárka Pfeiferová v.r.
předsedkyně senátu**

*Za správnost vyhotovení:
Hana Palkovská*